

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Bioenergoterapeuta

(323002)

**Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne
metody terapii**

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Bioenergoterapeuta (323002)

**Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne
metody terapii**

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Bioenergoterapeuta (323002)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [283]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/photos/masaż-przenieść-terapia-2722936>
[dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	6
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	9
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	10
2.7. Zawody pokrewne	10
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	11
3.1. Zadania zawodowe	11
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Stawianie diagnozy energetycznej w odniesieniu do poszczególnych elementów biopola	11
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Eliminowanie zaburzeń energetycznych i przywracanie swobodnego przepływu energii	12
3.4. Kompetencje społeczne.....	13
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	14
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	14
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚĆ DOKONANIA ZAWODOWEGO.....	15
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	15
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	16
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	17
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	18
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	18
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	18
7. SŁOWNIK POJĘĆ	20
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	20
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	22

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Bioenergoterapeuta 323002

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Uzdrowiciel.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 3230 Traditional and complementary medicine associate professionals.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011-2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. spraw walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Anna Kaczorowska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Hanna Nowak – Revitum SA, Warszawa.
- Elżbieta Szczęsna – Biomedic Klinika Diet Terapii, Łódź.
- Magdalena Szymczuk – PBS sp. z o.o., Sopot.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Małgorzata Domańska-Plichta – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Magdalena Jackman – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Ryszard Pierkowski – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Sebastian Stefański – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Daria Świsulska – PBS sp. z o.o., Sopot.

Recenzenci:

- Janusz Biskup – Gabinet masażu i rehabilitacji, Radom.
- Danuta Falkowska-Drozd – Terapie Naturalne, Gdańsk.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Andrzej Bednarczyk – Polski Cech Bioenergoterapeutów, Warszawa.
- Cyprian Toruński – Cech Rzemiosł Różnych Sekcja Radiestezji i Bioenergoterapii, Łódź.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU**2.1. Synteza zawodu**

Bioenergoterapeuta¹ dokonuje oceny stanu energetycznego organizmu¹⁸ oraz eliminuje jego zaburzenia w celu przywrócenia równowagi energetycznej, pozwalającej powrócić do stanu pełnego zdrowia.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania**Opis pracy**

Bioenergoterapeuta jest zawodem o charakterze usługowym, zaliczanym do niekonwencjonalnych metod terapii¹³. Bioenergoterapia² to naturalna metoda leczenia polegająca na oddziaływaniu na chorego energią biologiczną bioenergoterapeuty.

Bioenergoterapeuta koryguje stan bioplazmy³ pacjenta oraz biopola⁴ organizmu przez odpowiednio sterowane biopole bioenergoterapeuty w celu przywrócenia równowagi energetycznej. Takie oddziaływanie daje znaczne przyspieszenie naturalnych procesów związanych z dochodzeniem do zdrowia.

Bioenergoterapeuta może pracować w bezpośrednim kontakcie z pacjentem lub na odległość. Praca na odległość daje takie same efekty, jak w bezpośrednim kontakcie z pacjentem. Wykorzystuje własne ręce lub narzędzia np. wahadło.

Bardzo pomocna w pracy bioenergoterapeuty jest znajomość:

- uwarunkowań emocjonalnych,
- wiedzy z zakresu psychoenergetyki,
- anatomii energetycznej,
- rebirthingu¹⁷ i metody integracji oddechem,
- radiestezji¹⁶,
- hipnozy⁸,
- NLP (neurolingwistycznego programowania)¹⁴.

Bioenergoterapeuta dla lepszych efektów może wykorzystywać w swojej pracy metody terapeutyczne wspomagające bioenergoterapię. Najpopularniejsze to:

- medytacja, relaks,
- medycyna chińska¹¹,
- medycyna ajurwedyjska¹⁰,
- medycyna tybetańska¹²,
- polarity¹⁵,
- irydologia⁹ (diagnozowanie z tęczówki oka),
- radiestezja,
- wodolecznictwo (okłady, kompresy, kąpiele),
- chromoterapia (leczenie kolorami i światłem),

- świadomy oddech - Integracja Oddechem, Rebirthing,
- aromaterapia,
- krople Bacha,
- masaż energetyczny,
- misy tybetańskie, kamertony terapeutyczne.

Uzdrowianie bioenergoterapeutyczne można wykonywać na różne sposoby. Najprostszym jest bioenergoterapia kwantowa polegająca na zwiększaniu potencjału energetycznego terapeuty i przekazywaniu go do organizmu pacjenta, w którym są zaburzenia biopola. Inną, często wykorzystywaną metodą pracy, jest bioenergoterapia klasyczna polegająca na diagnozowaniu zaburzeń energetycznych, ustawieniu prawidłowej polaryzacji, energetycznym oczyszczaniu, doenergetyzowaniu⁶ biopola, równoważeniu pola aury, stabilizacji i uwolnieniu, czyli odcięciu połączenia energetycznego między bioenergoterapeutą i pacjentem. Najbardziej zaawansowaną metodą pracy jest tzw. medycyna energetyczna i chirurgia fantomowa.

Bioenergoterapeuta może wówczas wykorzystać wiedzę o budowie ciał subtelnych człowieka, ich powiązaniu z modelem energetycznym i fantomowym, uwzględnić znajomość systemów medycyny chińskiej, tybetańskiej, ajurwedyjskiej oraz akademickiej.

WAŻNE:

Współczesny **bioenergoterapeuta** medycyny energetycznej posiada wiedzę o anatomii, fizjologii i patologii człowieka oraz anatomii energetycznej, zna sposoby korygowania zaburzeń energetycznych, przyczyny chorób, przebieg oraz procesy, jakie zachodzą podczas leczenia tradycyjnego.

Sposoby wykonywania pracy

Bioenergoterapeuta przed przystąpieniem do zabiegu:

- wykonuje techniki wzmacniające i zabezpieczające własne biopole,
- przygotowuje i zabezpiecza miejsce pracy,
- przeprowadza wywiad z pacjentem,
- ustala historię choroby,
- uzyskuje informacje dotyczące warunków socjalnych i relacji rodzinnych,
- sprawdza i przywraca właściwą polaryzację,
- diagnozuje biopole pacjenta,
- określa miejsca zaburzeń energetycznych,
- wykonując zabieg energetyczny, monitoruje stan pacjenta,
- usuwa zastane blokady,
- harmonizuje przepływ energii w organizmie,
- przywraca swobodny przepływ energii,
- wzmacnia układ immunologiczny¹⁹ organizmu,
- pobudza procesy regeneracyjne,
- po zakończeniu zabiegu dokonuje stabilizacji, zamknięcia i zabezpieczenia biopola chorego,
- uwalnia i odcina pacjenta od własnego biopola,
- udziela zaleceń odnośnie zdrowego stylu życia,
- zaleca odpowiednie dla pacjenta afirmacje, modlitwy, wizualizacje,
- w sytuacjach problematycznych, ze względu na pracę z osobami chorymi, udziela pierwszej pomocy przedmedycznej,
- po zakończonej terapii wskazuje pacjentowi, jak należy prowadzić zdrowy, w zgodzie z naturą tryb życia.

Bioenergoterapeuta diagnozuje pacjenta na różne sposoby: dłońią, jasnowidzeniem, jasnoczuciem, węchem, słuchem, smakiem, odczuwaniem we własnym ciele, z twarzy, z języka, ucha, stopy, ręki oraz tętnówki. Wielu bioenergoterapeutów wykorzystuje do diagnozy diagramy radiestezyjne.

WAŻNE:

Bioenergoterapeuta informuje pacjenta o możliwości wystąpienia skutków ubocznych zabiegu w postaci przesilenia (tzw. kryzysu ozdrowieńczego) poprzedzającego powrót do zdrowia, udziela informacji, jak pacjent powinien w takiej sytuacji postępować.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Podstawowym miejscem pracy **bioenergoterapeuty** jest odpowiednio przystosowany gabinet terapeutyczny, w którym znajdują się fotel, leżanka itp.

Gabinet musi być zorganizowany w taki sposób, aby jak najlepiej wspierał działania bioenergoterapeuty:

- pomieszczenie pomalowane na jasne, ciepłe kolory,
- pomieszczenie suche i wyciszone od dźwięków,
- miejsce pracy „czyste energetycznie”, wolne od stref geopatycznych,
- wentylacja cicha, zapewniająca sprawną wymianę powietrza podczas zabiegów,
- wyposażony w stół i dwa krzesła do przeprowadzenia wywiadu,
- łóżko do zabiegów ustawione zwykle w centralnym miejscu dla zapewnienia swobodnego dostępu,
- należy zwrócić uwagę na właściwe wymiary łóżka oraz podglówek i podłokietniki.

Miejsce pracy musi stwarzać komfort i możliwość koncentracji. Praca bioenergoterapeuty jest samodzielna, bez udziału osób trzecich. Godziny pracy ustalane są zwykle indywidualnie z klientem. Bioenergoterapeuta może pracować w dowolne dni tygodnia i w różnych miejscach – przede wszystkim w stałym gabinecie, ale także w domu klientów, szpitalach lub innych ośrodkach medycznych pacjenta, pod warunkiem przestrzegania zasad BHP, przepisów ochrony ppoż. i ergonomii.

W pracy bioenergoterapeuty najważniejsza jest ochrona samego siebie. Bez uszczerbku dla własnego zdrowia może przekazywać wyłącznie nadmiar własnej bioenergii.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Bioenergoterapeuta w swojej działalności zawodowej wykorzystuje różnego rodzaju maszyny, urządzenia i narzędzia. Mogą to być m.in.:

- wahadła i profesjonalne diagramy radiestezyjne,
- urządzenie do biorezonansu (ocena biopola),
- sól,
- kadzidło,
- świece,
- zioła (szałwia, lawenda, werbena i inne),
- łóżko do masażu,
- koc i poduszka.

Organizacja pracy

Bioenergoterapeuta może pracować w ciągu dnia, w stałych godzinach (praca jak na etacie) lub ustalać terminy indywidualnie z pacjentami.

Przed przystąpieniem do pracy bioenergoterapeuta przygotowuje siebie i swój gabinet:

- pomieszczenie oczyszcza energetycznie za pomocą kadzidła lub świecą,
- zmywa podłogę,
- wietrzy gabinet,
- łóżko do zabiegów reguluje do odpowiedniej wysokości (możliwość wykonywanie zabiegów na ciele pacjenta przy zgiętych łokciach pod kątem 45 stopni i lekkim ugięciu kolan),
- czyści i dezynfekuje łóżko,
- oczyszcza energetycznie łóżko,
- sprawdza gotowość narzędzi – dezynfekuje i oczyszcza je,
- przygasza intensywne światło,
- wycisza dźwięki,
- oczyszcza energetycznie siebie,
- myje ręce i wykonuje odpowiednie ćwiczenia rąk,
- wykonuje ćwiczenia fizyczne i oddechowe,
- medytuje i wycisza się.

Po wykonaniu zabiegu pomieszczenie jest sprzątane, wietrzone i dezynfekowane. Na koniec bioenergoterapeuta oczyszcza pomieszczenie energetycznie.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Bioenergoterapeuta może być narażony na różnego rodzaju zagrożenia, w tym m.in.:

- infekcje wirusowe i bakteryjne wynikające z kontaktu z osobami chorymi,
- ataki agresji ze strony osób z problemami psychicznymi,
- obniżenie własnego stanu zdrowia i bioenergii wynikające z pracy z chorym.

Środki ostrożności:

- nie należy przyjmować pacjentów z ostrymi dolegliwościami, zwłaszcza w okolicy klatki piersiowej, głowy, brzucha bez uprzedniej konsultacji pacjenta z lekarzem,
- zabiegi u pacjentów z chorobami nowotworowymi najlepiej wykonywać po 5–7 dniach od ostatniego naświetlania lub chemioterapii,
- u pacjentów z rozrusznikiem serca należy zachować szczególną ostrożność i omijać okolice serca,
- nie przyjmować osób pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, osobom nieletnim muszą towarzyszyć rodzice lub opiekunowie prawni,
- szczególną ostrożność należy zachować przy wykonywaniu zabiegów u kobiety w ciąży, zwłaszcza powstrzymać się od wykonywania zabiegów bioenergotermicznych, gdyż nawet chwilowe pogorszenie stanu zdrowia matki może nieodwracalnie wpłynąć na stan płodu,
- niebezpieczeństwo mogą też stanowić osoby agresywne i chore psychicznie.

WAŻNE:

Bioenergoterapeuta zawsze informuje pacjenta o możliwości chwilowego pogorszenia samopoczucia, które szybko minie.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **bioenergoterapeuta** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- zmysł równowagi,
- czucie dotykowe,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- zdolność koncentracji;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- wrażliwość energetyczna,
- zdolność rozróżniania subtelnych różnic energetycznych,
- zdolność pracy z wahadłem,
- zdolność odczuwania biopola,
- zdolność stymulowania biopola,
- poszerzone zdolności postrzegania pozazmysłowego,
- jasnowidzenie,
- jasnosłyszenie,
- zdolność wizualizacji,
- zachowywanie higieny, w tym eterycznej, emocjonalnej i umysłowej;

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do pracy indywidualnej,
- samodzielność,
- samokontrola,
- rzetelność,
- dokładność,
- dbałość o jakość pracy,
- dbałość o czystość i porządek,
- wytrwałość i cierpliwość,
- stabilność emocjonalna,
- zdolności interpersonalne²⁰,
- dbałość o pacjenta,
- potrzeba rozwoju osobistego,
- chęć dzielenia się wiedzą z innymi osobami,
- empatia⁷,
- życzliwość,
- komunikatywność,
- odpowiedzialność za innych,

- szacunek dla godności człowieka,
- serdeczność,
- kontrolowanie własnych emocji,
- wysoka kultura osobista,
- miła aparycja,
- zainteresowania zdrowotne,
- gotowość do tworzenia i podtrzymywania sieci kontaktów.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca w zawodzie **bioenergoterapeuta** pod względem fizycznego wydatku energetycznego należy do lekkich, ale pod względem wydatku bioenergetycznego bardzo obciąża organizm.

Do pracy wymagany jest ogólny dobry stan zdrowia. Ważne są również zdolności odczuwania oraz stymulowania biopola. Bioenergoterapeuta powinien posiadać poszerzone zdolności postrzegania pozazmysłowego oraz stabilność emocjonalną (odporność na stres emocjonalny), wyróżniać się dokładnością, rzetelnością oraz dbałością o dobro pacjenta podczas wykonywania swojej pracy.

Bezwzględny przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu bioenergoterapeuta są niesprawność intelektualna, niestabilność emocjonalna, nadpobudliwość oraz choroby psychiczne i uzależnienia. Ułomności fizyczne nie wykluczają z zawodu, gdyż podstawą jest zdolność do koncentracji umysłu i postrzegania wewnętrznego oraz umiejętność harmonizowania biopola.

WAŻNE

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **bioenergoterapeuta** preferowane jest ukończenie rzemieślniczego przygotowania zawodowego umożliwiającego zdobycie tytułów czeladnika i mistrza.

Możliwe jest również, po uzyskaniu wykształcenia średniego, ukończenie niepublicznej szkoły policealnej (bez uprawnień szkoły publicznej) w zawodzie bioenergoterapeuta oraz kursów i szkoleń z zakresu bioenergoterapii.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu **bioenergoterapeuta** pracodawcy najchętniej zatrudniają osoby legitymujące się m.in.:

- świadectwem czeladniczym lub dyplomem mistrzowskim w zawodzie bioenergoterapeuta, nadawanym w ramach rzemieślniczego przygotowania zawodowego, po zdaniu egzaminu czeladniczego lub mistrzowskiego organizowanego przez Izby Rzemieślnicze,
- świadectwem ukończenia niepublicznej szkoły policealnej (bez uprawnień szkoły publicznej) w zawodzie bioenergoterapeuta,
- świadectwami, certyfikatami ukończenia kursów i szkoleń z zakresu bioenergoterapii, radiestezji, psychotroniki i innych w obszarze medycyny niekonwencjonalnej.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Bioenergoterapeuta posiadający kwalifikacje czeladnicze i trzyletnią praktykę zawodową może podwyższyć kwalifikacje, zdając egzamin w organizacjach rzemieślniczych na poziom mistrzowski, uzyskując tym samym prawo do tytułu instruktora zawodu.

Świadcząc usługi bioenergoterapeutyczne, należy dbać o stały rozwój zawodowy i doskonalić kompetencje, uczestnicząc w kursach i szkoleniach zawodowych prowadzonych przez placówki kształcenia ustawicznego, stowarzyszenia branżowe i rzemieślnicze.

Bioenergoterapeuta powinien również poszerzać kompetencje z:

- anatomii,
- fizjologii,
- patologii,
- psychologii człowieka.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Potwierdzenie kompetencji w zawodzie **bioenergoterapeuta** oferują:

- system rzemieślniczego przygotowania zawodowego, który umożliwia zdobycie tytułu czeladnika, a następnie mistrza – dokumentami potwierdzającymi te tytuły są odpowiednio: świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski,
- niepubliczne szkoły policealne (bez uprawnień szkoły publicznej), które umożliwiają zdobycie zawodu bioenergoterapeuta.

Bioenergoterapeuta powinien poszerzać i potwierdzać swoje kompetencje także poprzez kończenie kursów i szkoleń z anatomii, fizjologii, patologii i psychologii człowieka.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **bioenergoterapeuty** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Akupunkturzysta	323001
Biomasażysta	323003
Chiropraktyk	323004
Naturopata	323009
Refleksolog	323011
Zielarz-fitoterapeuta	323012

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **bioenergoterapeuta** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Organizowanie środowiska pracy, przeprowadzanie wywiadu i badania przedmiotowego pacjenta oraz informowanie go o wskazaniach i przeciwwskazaniach do zabiegu bioenergoterapii.
- Z2 Rozpoznawanie zmian biopola i zakłóceń energetycznych.
- Z3 Dobieranie technik terapeutycznych bioenergoterapii.
- Z4 Oczyszczanie energetyczne za pomocą bioenergoterapii.
- Z5 Korygowanie biopola, doenergetyzowanie, stymulacja organizmu.
- Z6 Harmonizowanie stref energetycznych i organów, wyrównywanie potencjałów, korygowanie polaryzacji.
- Z7 Harmonizowanie czakr⁵ i zabezpieczanie biopola.
- Z8 Informowanie pacjenta o możliwych objawach kryzysu ozdrowieńczego, zaleceniach i wskazaniach do dalszej bioenergoterapii.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Stawianie diagnozy energetycznej w odniesieniu do poszczególnych elementów biopola

Kompetencja zawodowa Kz1: Stawianie diagnozy energetycznej w odniesieniu do poszczególnych elementów biopola obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Organizowanie środowiska pracy, przeprowadzanie wywiadu dotyczącego stanu zdrowia i informowanie pacjenta o wskazaniach i przeciwwskazaniach do zabiegu bioenergoterapii	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska obowiązujące w gabinetach i pracowniach bioenergoterapeutycznych w odniesieniu do poszczególnych elementów biopola; - Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska dotyczących stawiania diagnozy energetycznej w odniesieniu do poszczególnych elementów biopola; - Zasady etyki zawodowej; - Zasady przeprowadzenia wywiadu z pacjentem, w trakcie którego ustala historię choroby, jak również uzyskuje informacje dotyczące warunków socjalnych i relacji rodzinnych oraz określa zaburzenia energetyczne; - Objawy chorób i ich przyczyny; - Powiązania między symptomami w ciele fizycznym a zaburzeniami w energetycznym; - Przeciwwskazania do zabiegu.	- Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska dotyczących stawiania diagnozy energetycznej w odniesieniu do poszczególnych elementów biopola; - Dobierać środki ochrony osobistej stosowane w bioenergoterapii; - Wskazywać zagrożenia występujące podczas rozpoznawania zaburzeń energetycznych u pacjenta; - Wskazywać zagrożenia występujące podczas wspomagania bioenergetycznego; - Wskazywać sposoby zapobiegania niekorzystnym zmianom w biopolu i kanałach energetycznych człowieka; - Postępować zgodnie z zasadami etyki zawodowej; - Przeprowadzać wywiad dotyczący stanu zdrowia, warunków socjalnych i relacji rodzinnych; - Informować pacjenta o wskazaniach i przeciwwskazaniach do zabiegu; - Przeprowadzać wywiad w celu ustalenia dolegliwości, ich objawów, czasu występowania, uwarunkowań społecznych i relacji rodzinnych

	pacjenta; • łączyć omawiane dolegliwości z zaburzeniami na poziomie energetycznym; • Przekazać informacje pacjentowi w sposób zrozumiały.
--	---

Z2 Rozpoznawanie zmian biopola i zakłóceń energetycznych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zaburzenia bioenergetyczne organizmu; • Zasady wyrównania bioenergetycznych niedoborów w celu pobudzenia naturalnych sił obronnych organizmu, wzmocnienia układu odpornościowego i przyspieszenia procesów regeneracji organizmu; • Zasady zamknięcia i zabezpieczenia biopola chorego; • Zasady identyfikacji obszaru zakłóceń energetycznych; • Zasady rozpoznawania energetycznych objawów prawidłowego i nieprawidłowego funkcjonowania organizmu.	• Określać stan pracy czakr oraz ich wpływ na zgłoszone dolegliwości; • Dobierać techniki terapeutyczne; • Rozpoznawać zmiany zachodzące w biopolu człowieka, jak również pomiędzy poszczególnymi jego poziomami i warstwami; • Rozróżniać kolejne etapy powstawania zaburzeń bioenergetycznych oraz etapy ich eliminacji; • Rozróżniać i procesy zachodzące podczas wspomagania bioenergetycznego; • Rozróżniać, interpretować dane i informacje przedstawione w postaci fotografii biopola; • Oczyszczać i zasilać strefy bioenergetyczne; • Dokonywać zamknięcia i zabezpieczenia biopola chorego.

Z3 Dobieranie technik terapeutycznych bioenergoterapii

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady diagnozy biopola; • Zasady doboru rodzaju i zakresu wspomagania bioenergetycznego w zależności od przeprowadzonego rozpoznania; • Techniki skanowania biopola oraz diagnozowania; • Wpływ wybranej techniki na niwelowanie zgłoszonych objawów chorobowych.	• Stosować różne techniki terapeutyczne; • Dobierać odpowiednią technikę w zależności od przeprowadzonego rozeznania; • Oceniać wpływ zastosowanych technik bioenergoterapii na stan zaburzeń energetycznych.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Eliminowanie zaburzeń energetycznych i przywracanie swobodnego przepływu energii za pomocą bioenergoterapii

Kompetencja zawodowa Kz2: Eliminowanie zaburzeń energetycznych i przywracanie swobodnego przepływu energii za pomocą bioenergoterapii obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5, Z6, Z7, Z8, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Oczyszczanie energetyczne za pomocą bioenergoterapii

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Działanie biopola i zaburzeń energetycznych w biopolu; • Działanie czakr i ich wpływ na poszczególne organy i części ciała;	• Rozpoznawać zaburzenia energetyczne biopola; • Oczyszczać i neutralizować nieprawidłowości energetyczne; • Usuwać blokady energetyczne.

• Wpływ zaburzeń energetycznych na układ hormonalny i stany emocjonalne.	
--	--

Z5 Korygowanie biopola, doenergetyzowanie, stymulacja organizmu

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady oczyszczania, wzmacniania i doenergetyzowania pacjenta; • Sposoby odbudowy i pobudzenia organizmu; • Sposoby korygowania biopola, doenergetyzowania i stymulacji organizmu.	• Wzmacniać biopole pacjenta; • Uszczelniać biopole pacjenta; • Korygować biopole pacjenta; • Uzupełniać braki energii, doenergetyzować i stymulować organizm.

Z6 Harmonizowanie stref energetycznych i organów, wyrównywanie potencjałów, polaryzacja

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady wyrównywania potencjałów energetycznych w ciele; • Harmonizację, wyrównywanie potencjałów i polaryzację; • Potrzebę ustawienia prawidłowej polaryzacji.	• Dokonywać harmonizowania stref energetycznych i organów; • Dokonywać wyrównywania potencjałów; • Oczyszczać i energetyzować centra energetyczne (czakry) optymalizujące wymianę bioenergii z otoczeniem; • Harmonizować i wzmacniać aurę oraz przywracać właściwą polaryzację.

Z7 Harmonizowanie czakr i zabezpieczanie biopola

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady zabezpieczenia biopola; • Zasadę harmonizacji czakr; • Zasady prawidłowej polaryzacji.	• Równoważyć pracę i harmonizować poszczególne czakry; • Diagnozować i przywracać prawidłową polaryzację organizmu; • Zabezpieczać biopole pacjenta.

Z8 Informowanie pacjenta o zaleceniach i wskazaniach do dalszej bioenergoterapii

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady informowania pacjenta o zaleceniach i wskazaniach do dalszej terapii; • Wpływ zaleceń na dalszą kurację; • Zasady komunikowania się z pacjentem.	• Wyjaśniać potrzebę dalszej terapii; • Wyjaśniać postępowanie po zakończonej terapii; • Ustalać zalecenia dla pacjenta.

3.4. Kompetencje społeczne

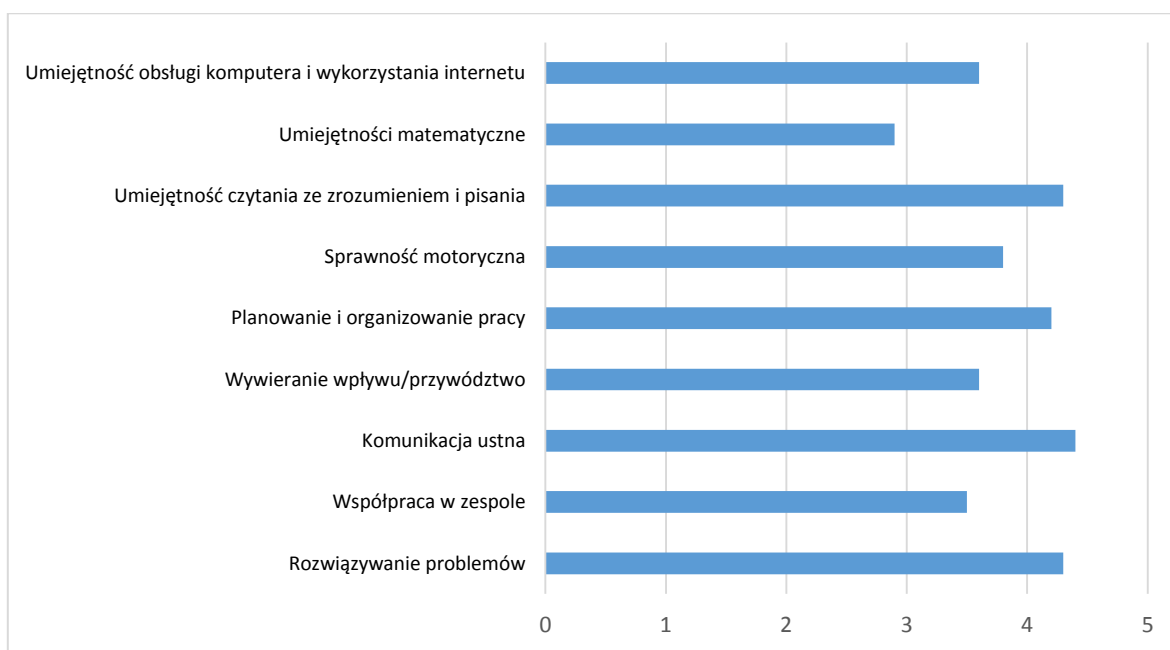
Pracownik w zawodzie **bioenergoterapeuta** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za ocenę stanu energetycznego organizmu człowieka i eliminowanie jego zaburzeń.
- Podejmowania pracy samodzielnie lub we współpracy w obszarze świadczenia usług bioenergoterapii.
- Dokonywania oceny swojego działania bioenergoterapeutycznego oraz przyjmowania odpowiedzialności za jego skutki.
- Traktowania z szacunkiem pacjentów, bez narzucania im wyznawanych przez siebie wartości i przekonań.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien posiadać zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **bioenergoterapeuta**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **bioenergoterapeuta**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **bioenergoterapeuta** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisu kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Najczęściej **bioenergoterapeuta** wykonuje swoją pracę samodzielnie, prowadząc działalność gospodarczą.

Bioenergoterapeuta może też znaleźć zatrudnienie w:

- gabinetach odnowy biologicznej,
- gabinetach kosmetycznych,
- ośrodkach rehabilitacyjnych,
- ośrodkach odnowy biologicznej,
- ośrodkach prozdrowotnych,
- placówkach służby zdrowia,
- sanatoriach,
- hospicjach,
- domach pomocy społecznej,
- stowarzyszeniach,
- zakładach rehabilitacyjnych.

Możliwe jest też współpracowanie w gabinetach kilku bioenergoterapeutów pracujących różnymi, uzupełniającymi się technikami. Takie współdziałanie może być korzystne dla pacjenta (szerszy wachlarz usług w danym miejscu) i dla współpracujących terapeutów (możliwość wymiany doświadczeń, podzielenia kosztów utrzymania gabinetu i reklamy).

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce do pracy w zawodzie **bioenergoterapeuta** można się przygotować poprzez zdobycie tytułu czeladnika, a następnie mistrza, nadawanych w ramach rzemieślniczego przygotowania zawodowego, po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze.

Zawód ten, jako paramedyczny, realizowany jest również na poziomie kształcenia policealnego w szkołach niepublicznych (bez uprawnień szkoły publicznej) oraz kursach zawodowych. Kwalifikacje zawodowe potwierdzane są zaświadczeniami zgodnymi z wytycznymi Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Kształcenie oraz doskonalenie zawodowe i podnoszenie kwalifikacji prowadzone jest przez placówki doskonalenia zawodowego, stowarzyszenia branżowe i Izby Rzemieślnicze.

Szkolenie

Bioenergoterapeuta może brać udział w szkoleniach i kursach organizowanych przez ośrodki szkoleniowe działające na zasadzie swobody gospodarczej (Prawa przedsiębiorców). Kursy zawodowe i doskonalące prowadzone są także przez Izby Rzemieślnicze.

Przykładowa tematyka szkoleń:

- metody przeprowadzania wywiadu dotyczącego stanu zdrowia,
- rozpoznawanie zmian biopola i ustalanie obszarów zakłóconych,
- dobór właściwej metody bioenergoterapii,
- oczyszczanie energetyczne zaburzonych stref organizmu,
- udrażnianie meridianów (kanałów energii),
- harmonizowanie i wzmacnianie aury,
- informowanie klienta o wskazaniach i przeciwwskazaniach stosowanej wobec niego metody bioenergoterapii,
- informowanie o konieczności przyjmowania leków i nieprzerywania leczenia medycznego,
- zasady prowadzenia ewidencji klientów oraz indywidualnych kartotek,
- podstawowe zasady BHP pracy bioenergoterapeuty,
- zasady działania bioenergoterapeutycznego na odległość,
- techniki relaksacyjno-medytacyjne.

Bioenergoterapeuta może skorzystać z kursów rozszerzających jego kompetencje zawodowe, np.:

- uzdrawianie kolorami,
- uzdrawianie kwantowe,
- chirurgia fantomowa,
- integracja oddechem.

Bioenergoterapeuta powinien poszerzać swoje kompetencje także poprzez kończenie kursów i szkoleń z dziedziny anatomii, fizjologii, patologii i psychologii człowieka.

Organizatorzy szkoleń na ogół poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami i zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie **bioenergoterapeuty** uzależnione jest od doświadczenia i rezultatów terapeutycznych. Wiąże się m.in. z:

- jakością świadczonej usługi,
- charakterem usług,
- wieloletnim doświadczeniem,
- lokalnym rynkiem,
- wielkością aglomeracji,
- regionem Polski.

Można też zauważyć pewną zależność geograficzną – w regionach, gdzie pracuje niewielu bioenergoterapeutów, wynagrodzenie może być wyższe.

Nie ma ogólnie ustalonego cennika w tym zawodzie. Niektórzy bioenergoterapeuci ustalają cenę za wizytę na poziomie od 50 zł do 200 zł brutto, inni pozostawiają tę decyzję pacjentowi.

Zwykle im wyższe kwalifikacje i umiejętności, tym wyższe jest wynagrodzenie. Zarobki są bardzo indywidualne i głównie zależą od skuteczności terapeuty i opinii społecznej.

Najczęściej wynagrodzenie miesięczne mieści się w przedziale od 2100 zł do 3500 zł brutto. Znani i cenieni bioenergoterapeuci, posiadający dużą renomę i doświadczenie, mogą zarabiać miesięcznie nawet 35000 zł brutto miesięcznie, ale są to przypadki jednostkowe.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>
<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>
<https://sedlak.pl/raporty-placowe>
<https://zarobki.pracuj.pl>
<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>
<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **bioenergoterapeuta** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem jest identyfikacja indywidualnych barier, dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), jeśli posiadana wada jest skorygowana implantem lub aparatem słuchowym,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szkłami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia bez znacznego ograniczenia pola widzenia,
- z upośledzeniem narządów ruchu (05-R), pod warunkiem, że niepełnosprawność nie dotyczy rąk i umożliwia swobodne chodzenie,
- z chorobami metabolicznymi, endokrynologicznymi, układu krwiotwórczego (11-I) w stopniu umożliwiającym wykonywanie zadań zawodowych.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, z późn. zm.).

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. poz. 1632).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 kwietnia 2014 r. w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych (Dz. U. poz. 497).

Literatura branżowa:

- Bailey A.: Leczenie ezoteryczne. Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza. Warszawa 2003.
- Bartlett R.: Matryca energetyczna. Innowacyjne uzdrawianie. Studio Astropsychologii, Białystok 2011.
- Braden G.: Uzdrawianie wiary. Studio Astropsychologii, Białystok 2010.
- Brennan A.: Światło życia. Bioenergoterapia. Amber, Warszawa 2016.
- Burger B.: Anatomia energetyczna. Virgo, Warszawa 2008.
- Hay L.L.: Możesz uzdrowić swoje życie. Medium, Czarnów 2014.
- Kahili K.: Natychmiastowe uzdrawianie. KOS, Katowice 2016.
- Lustig A.: Twoja aura. Astrum, Wrocław 2005.
- Seremet R.: Uzdrawianie mocą żywiołów. Studio Astropsychologii, Białystok 2005.
- Sokół-Klein A.: Teksty ezoteryczne w mediach w świetle krytycznej analizy dyskursu. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017.
- Strączyński J.: Od szamanizmu do bioterapii. Inny Świat, Radom 2010.
- Strączyński J.: Uzdrawianie. Tradycja i współczesność. Inny Świat, Radom 2010.
- Virtue D.: Uzdrawianie duszy i ciała. Vivante, Białystok 2012.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Bioenergoterapia - uzdrawiająca energia: http://www.poradnikzdrowie.pl/zdrowie/medycyna-niekonwencjonalna/bioenergoterapia-uzdrawiajaca-energia_34041.html

- Cech Naturopatów i Hipnotyzerów: <http://naturopata.edu.pl/opis-standardu-zawodu-bioenergoterapeuta>
- Czasopismo „Czwarty Wymiar”: www.4wymiar.pl
- Czasopismo „Nieznany Świat”: www.nieznanyswiat.pl
- Federacja Stowarzyszeń Radiestezyjnych: <http://www.federacja.pdi.pl>
- Kursy zawodowe: <http://naturopata.edu.pl/kursy-zawodowe-2>
- Medycyna Naturalna: <http://medico.seomex.pl/roman-plaskota-mistrz-bioenergoterapii>
- Metody bioenergodiagnosticsy i bioenergoterapii: http://zycie.swami-center.org/page_2.shtml
- Neurolingwistyka: <https://www.neurolingwistyka.com/bioenergoterapia>
- Ogólnopolska Izba Gospodarcza "Człowiek - Natura - Zdrowie": <http://www.izba.pdi.pl>
- Polski Cech Bioenergoterapeutów: <http://www.bioenergoterapeuci.com.pl/pl>
- Polskie Stowarzyszenie Bioterapeutów „Biopol”: <http://www.psb-biopol.pl>
- Poradnik Uzdrowiacza: www.uzdrawiacz.com.pl
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- STH – Sangha Tirtha Himalaya: <https://layah.org>
- Stowarzyszenie Rebirththerów Polskich: <http://www.rebirthing.pl/index.php>
- The Central European Journal Of Social Sciences And Humanities: <http://cejsh.icm.edu.pl>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasifikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.

Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Bioenergoterapeuta	Rozpoznaje zaburzenia bioenergetyczne organizmu, eliminuje je, przywracając swobodę przepływu bioenergii w organizmie, oczyszcza bioenergetycznie oraz zasila strefy bioenergetycznych niedoborów w celu pobudzenia naturalnych sił obronnych organizmu, wzmocnienia układu odpornościowego i przyspieszenia procesów regeneracji organizmu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ilustrowana encyklopedia powszechna A-Z. Wydawnictwo Zielona Sowa, Kraków 2011

2	Bioenergoterapia	Metoda lecznicza medycyny niekonwencjonalnej polegająca na oddziaływaniu na chorego energią biologiczną terapeutyczną.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Encyklopedia popularna PWN. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011
3	Bioplazma	Uśredniony stan elektronowy metabolizmu, wyczerpujący wszechstronnie zespół energetycznych zjawisk życia. Bioplazma łączy w sobie zjawiska chemiczne, termiczne, elektromagnetyczne, grawitacyjne, z mechanicznymi i akustycznymi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.eduteka.pl/doc/bioplazma [dostęp: 31.10.2018]
4	Biopole	Aura/biopole/pole energoinformacyjne stanowi sumę wszystkich energii wokół żywych organizmów, to niewidzialna emanacja, która otacza wszystko, co żyje.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://miejscemocy.org/aura-czlowieka-biopole-pole-energii-otaczajace-cialo-fizyczne [dostęp: 31.10.2018]
5	Czakry	Punkty energetyczne usytuowane tuż nad powierzchnią ciała fizycznego, w tzw. ciele eterycznym. Służą one jako odbiorniki i jednocześnie przekaźniki energii, jako miejsca przyjęcia i zmagazyrowania zawartej w atmosferze energii życia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://przebudzeni.org/artykuly/czakry [dostęp: 31.10.2018]
6	Doenergetyzowanie	Doenergetyzowanie organizmu to przesłanie do organizmu energii w celu wyrównania jej niedoborów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://czasprzebudzenia.blogspot.com [dostęp: 31.10.2018]
7	Empatia	Umiejętność wczuwania się w stan wewnętrzny drugiej osoby.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/szukaj/empatia.html [dostęp: 31.10.2018]
8	Hipnoza	Hipnoza jest nazywana odmiennym stanem świadomości powiązaniem z większą podatnością umysłu na sugestię. Bywa pomocniczo wykorzystywana w medycynie i psychologii, tak w praktyce klinicznej, jak i w diagnozowaniu. Podczas hipnozy występują bardzo zróżnicowane fale: delta, theta, alfa a nawet (w hipnozie aktywnej) beta. Hipnoza wiązana bywa ze stanem głębokiego relaksu, ale bliskie jej stany pojawiają się także w trakcie codziennych aktywności, takich jak praca czy koncentracja.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://zenforest.wordpress.com/2009/01/09/co-to-jest-hipnoza-kilka-podstawowych-informacji [dostęp: 31.10.2018]
9	Irydologia	Irydologia to metoda diagnostyczna klasyfikowana jako medycyna niekonwencjonalna polegająca na ocenie stanu zdrowia na podstawie wyglądu tęczówki oka. Wg irydologii tęczówka oka stanowi „mapę” całego ciała człowieka. Zmiany w określonym obszarze mają powiązanie ze zmianami w określonym narządzie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://zdrowie.tvn.pl/a/irydologia-ocena-zdrowia-na-podstawie-wygladu-oka-czy-to-dziala [dostęp: 31.10.2018]

10	Medycyna ajurwedyjska	Ajurweda to jeden z najstarszych systemów leczniczych a zarazem filozoficznych. Powstał około 5500 lat temu w Indiach i do dziś praktykowany jest w krajach azjatyckich. W roku 1979 zyskał oficjalne uznanie Światowej Organizacji Zdrowia. Nazwa medycyny ajurwedyjskiej wywodzi się z sanskrytu i jest złożeniem dwóch słów: ajus „życie” i veda ‘wiedza, mądrość’. Ajurweda to zatem „wiedza o życiu” czy też „życiowa mądrość”.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://zdrowie.tvn.pl/a/ajurweda-na-czym-polega-najstarszy-system-medycyny-naturalnej-na-swiecie [dostęp: 31.10.2018]
11	Medycyna chińska	Medycyna chińska jest metodą holistyczną postrzegającą człowieka w połączeniu ze wszystkimi aspektami jego życia. Jest to wiedza o chorobach i ich zwalczaniu związana ściśle z filozofią Wschodu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.poradnikzdrowie.pl/zdrowie/medycyna-niekonwencjonalna/medycyna-chinska-holistyczne-leczenie-czlowieka_35569.html [dostęp: 31.10.2018]
12	Medycyna tybetańska	Tradycyjna medycyna tybetańska jest prastarym naturalnym systemem uzdrawiania rozpatrującym ciało człowieka jako całość na wielu poziomach: fizycznym, energetycznym, mentalnym. Zawiera dogłębną wiedzę na temat anatomii, fizjologii oraz patologii, jak również skuteczne metody diagnostyczne i terapeutyczne. Ponadto posiada kompletny system filozofii, kosmologii i anatomii połączony z praktykami duchowymi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://atmt.pl/wydzialy/wydzial-tradycyjnej-medycyny-tybetanskiej/wprowadzenie [dostęp: 31.10.2018]
13	Niekonwencjonalne metody terapii	Składają się z szerokiej gamy praktyk, produktów i terapii medycyny niekonwencjonalnej takich jak: akupresura, akupunktura, apiterapia, bioenergoterapia, biorezonans, homeopatia, irydologia, koloroterapia, litoterapia, „metoda Batesa”, ortopatia, radiestezja, sylwoterapia, urynoterapia i inne.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://atmt.pl/wydzialy/wydzial-tradycyjnej-medycyny-tybetanskiej/wprowadzenie [dostęp: 31.10.2018]
14	Neurolingwistyczne programowanie (NLP)	System praktycznej psychologii rozwinięty dzięki obserwacji i analizie dokonanej przez ekspertów NLP w zakresie wprowadzania pozytywnych zmian u siebie i u innych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://econlp.com/o-nas/o-nlp [dostęp: 31.10.2018]
15	Polarity	Terapia Polarity została stworzona przez osteopatę i chiropraktyka dr Randolpha Stone’a. Łączy w sobie wschodnie i zachodnie podejście do procesu leczenia i zdrowienia. Polarity pojmując ciało jako energię i wykorzystuje siły życiowe emanujące z naszych dłoni, aby usunąć napięcia, rozpuścić blokady oraz przywrócić zdrowie i radość życia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://lagodnabioenergetyka.pl/polarity [dostęp: 31.10.2018]
16	Radiestezja	Wykorzystuje zdolności paranormalne człowieka do odbioru zjawisk z pozoru niewidocznych, ale mających wpływ na zdrowie i warunki życia. Wahadło lub różdżka w ręku radiestety to wskaźnik, za pomocą którego podświadomość radiestety przekazuje informacje z otoczenia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.radiesteci.pl [dostęp: 31.10.2018]

17	Rebirthing	Naturalna, bazująca na oddechu metoda na odzyskanie kontaktu z całym sobą, który jest podstawą harmonijnego życia. Podstawowym narzędziem rebirthingu jest sesja oddechowa, w czasie której mamy szansę dotarcia do źródeł, zarówno wspierających, jak i destrukcyjnych zachowań i przekonań.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.rebirthing.pl/index.php/czym-jest-rebirthing/2-czym-jest-rebirthing [dostęp: 31.10.2018]
18	Stan energetyczny organizmu	Poziom wszystkich rodzajów energii w organizmie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://portal.abczdrowie.pl [dostęp: 31.10.2018]
19	Układ immunologiczny	Układ immunologiczny to układ złożony ze specjalnych komórek, białek, tkanek oraz organów. Odpowiada za odporność organizmu, czyli jego ochronę przed wszelkimi niebezpiecznymi substancjami i zarazkami, które mogą wywołać infekcję.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://portal.abczdrowie.pl/system-immunologiczny [dostęp: 31.10.2018]
20	Zdolności interpersonalne	To umiejętności społeczne, które wykorzystujemy w relacjach z innymi ludźmi w celu osiągnięcia określonych celów, a także inicjowania i podtrzymania relacji.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://wneiz.umk.pl/_upload/Dolna/definicja_umiejnoci_in interpersonalnych.html [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.